

5

**Varhaiskasvatuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
Helena Kantolan toivomusponnosta opetus- ja kulttuuriministeriön
hallinnonalalle laadittujen laatukriteerit -työvälineen käytöstä
päivähoitopaikkojen tilamitoituksen suunnittelussa**

HEL 2014-007183 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Varhaiskasvatuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Helena Kantolan toivomusponnosta opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle laadittujen laatukriteerit -työvälineen käyttömahdollisuudesta päivähoitopaikkojen tilamitoituksen suunnittelussa:

Perusopetukselle on laadittu valtakunnalliset laatukriteerit (Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu 2012:29). Varhaiskasvatukselle ei ole vastaavia laatukriteerejä, vaan laadunohjausta on tehty varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa, joita kuntatasolla konkretisoidaan varhaiskasvatussuunnitelmissa.

Perusopetuksen laatukriteereissä on jokaisesta laadun yhdeksästä osa-alueesta kehitetty laatukortti, joka muodostuu kuvauksesta ja laatukriteereistä. Kuvaus määrittää kulloisenkin laadun osa-alueen laatua ilmentävät ominaispiirteet eli niitä vastaavat laatutekijät. Fyysisen oppimisympäristön ja oppimisympäristön turvallisuuden osa-alueilla kuvauksissa on nostettu esille samankaltaisia tekijöitä kuin Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmassa sekä esiopetuksen opetussuunnitelmassa on kuvattu oppimisympäristön osalta.

Perusopetuksen laatukriteereissä on kuvauksen lisäksi laatukriteerit, jotka vastaavat ensisijaisesti kysymykseen, millaista toiminnan tulisi olla. Niissä kriteerit on jaoteltu sen mukaan, mistä opetuksen järjestäjän tai yksittäisen koulun tulisi huolehtia. Lisäksi on laadittu kysymyksiä kustakin osa-alueesta, miten laatua voidaan kehittää.

Helsingin kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmassa on todettu muun muassa, että hyvän kasvun edellytyksenä on hyvä ja turvallinen kasvuympäristö. Varhaiskasvatuksen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista oppimisympäristöä kehitetään jatkuvasti. Se palvelee parhaalla mahdollisella tavalla lasten oppimista, tarjoaa tilaa, aikaa ja mahdollisuuksia pitkäkestoisiin leikkeihin. Hyvä oppimisympäristö mahdollistaa lasten jokapäiväisen riittävän liikkumisen, tarjoaa virikkeitä, välineitä, tilaa ja aikaa lasten taiteelliseen toimintaan ja

kokemiseen sekä tukee lasten mahdollisuuksia ympäristön ja sen ilmiöiden tutkimiseen.

Lisäksi Helsingin kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelmassa todetaan, että keskeistä oppimisympäristössä ovat siinä toimivat ihmiset sekä vuorovaikutus ja sosiaaliset suhteet heidän välillään. Oppimisympäristön fyysiset tekijät muodostuvat rakennuksista, pihapiiristä, lähimaastosta sekä muista fyysisistä järjestelyistä. Hyvä oppimisympäristö on fyysisesti ja psyykkisesti turvallinen. Oppimisympäristöä arvioidaan säännöllisesti. Arvioinnista saatu tieto ohjaa oppimisympäristön kehittämistä.

Varhaiskasvatusvirastossa on käynnistynyt esiopetuksen opetussuunnitelman uudistaminen ja Helsingin uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön elokuussa 2016. Helsingin varhaiskasvatussuunnitelma uudistetaan varhaiskasvatuslain uudistuessa. Varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön uudistamista pohtinut työryhmä on esittänyt, että varhaiskasvatuksen järjestäjille tulisi jatkossa lakisääteinen velvoite seurata varhaiskasvatusympäristön kehittävyttä, terveellisyyttä ja turvallisuutta kolmen vuoden välein. Varhaiskasvatusvirastossa pidetään tärkeänä, että varhaiskasvatuksen oppimisympäristöihin ja fyysiseen ympäristöön liittyviä laadullisten tekijöiden arviointia tulee täydentää ja kehittää osana sekä varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen opetussuunnitelman uudistamistyötä. Samassa yhteydessä tarkennetaan virastotason ja yksittäisen päiväkodin vastuita laadun kehittämisessä. Lisäksi tilojen laadunarviointityötä tulee kehittää ja miettiä osana moniammatillista yhteistyötä, jotta vastuukysymykset saadaan myös tarkennettua kaupungin eri virastojen kesken.

Tällä hetkellä tiloihin liittyvää laadun arviointia tehdään osana varhaiskasvatustoimintaa. Päiväkotien valtakunnallisissa tilasuunnittelun ohjeissa, Helsingin omissa päiväkotien tilasuunnittelun ohjeistuksessa sekä terveystieteiden sääntöissä on ohjeistettu, että työsuojelulaissa ohjataan päiväkotien tilojen mitoituksia. Tilojen ja toiminnan järjestelyjen vuoropuhelua käydään päiväkodeissa säännöllisesti esimerkiksi tilojen joustavan käytön, lapsiryhmien muodostamisen ja pienryhmätoiminnan näkökulmista. Lisäksi varhaiskasvatusviraston hoito- ja kasvatushenkilöstölle syksyllä 2014 käynnistyvissä ”Tilat ja pedagogiikka” -koulutuksissa paneudutaan tilojen ja toiminnan järjestämisen kysymyksiin.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt varhaiskasvatuslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle 31.10.2014 mennessä valtuutettu Helena

Kantolan toivomusponnesta, jossa kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle laaditun laatukriteerit -työvälineen käyttömahdollisuutta päivähoitopaikkojen tilamitoituksessa niin, että päivähoitopaikkojen tiloja ei lasten ja työntekijöiden hyvinvoinnin ja turvallisuuden kannalta mitoiteta liian pieniksi.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Carola Harju, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42542
carola.harju(a)hel.fi

Tiedoksi; Muutoksenhakukielto, valmistelu

kaupunginhallitus